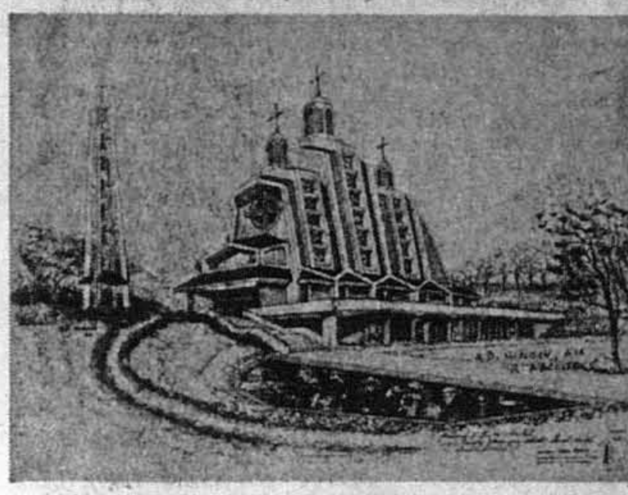
ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
- БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 7, 1975 No. 188. VOL. LXXXII.

У ВАШІНГТОНІ БУДУЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ СОБОР

На іншому місці в цьому числі надруковано довший допис про — як там сказано — історичну подію для українців Вашінгтонської метрополії, за яку вважається благословення площі під будову українського католицького собору Пресвятої Родини в столиці Америки, яке відбулося в неділю, 14-го вересня ц. р. На фото вгорі — проєкт собору у виконанні архітекта Мирослава Данила Німцева, що його прийнято після дбайливої перевірки кваліфікацій та особистих переговорів. На цій фотознімці проєкту показана церква, поставлена на плятформі нижчої будови церковного осередку із залею, побічними кімнатами та дзвіницею. На фронті церкви є площа для церковних та громадських згромаджень, а доступ до церкви вгорі через хідник та сходами біля плиткого водного басейну для святкувань Йордану. Архітектура церкви, — інформує архітект М. Д. Німців — представляє оригінальну українську типову тридільність — трьох верхів, з яких середущий є найвищий, і всі три завершені банями упрощеної форми. Поза церквою запроєктовано паркування для авт та приходство, яке прилягатиме до сусідньої Духовної Семінарії св. Йосафата.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА УНС ВІДБУЛА НАРАДИ, ГОТОВИТЬСЯ ВИКОНАТИ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КВОТУ

Філядельфія, 5-го жовтня (в. с.) — Зібрані на організаційних зборах секретарі та урядовці Відділів УНСоюзу Філядельфійської Округи одноздгідно рішили посилити членську кампанію в останніх трьох місяцях цього року, щоб все ще пробувати виконати організаційну квоту нових членів і поновно здобути перше місце серед Округ УНСоюзу в 1975 році. Склав таку заяву в імені Відділів Округи її голова Петро Тарнавський, який проводив нарадами 43 союзових діячів Округи. Секретарював на нарадах секретар Округи Лазар Івашина.

Збори відкрив голова Округи П. Тарнавський привітанням учасників нарад та коротким звітом про організаційну працю Округи. Він ствердив, що Округа має чотири Відділи, які добре і пильно працюють, а саме Відділи ч. 430, 83, 352 і 375. Але ряд інших Відділів проявляють дуже малу, а то й жадну активність в членській кампанії. Голова Округи переказав від головного організатора Степана Гавриша його стурбування станом членської кампанії в його Окрузі та прохання і заклик до всіх союзовців Округи взятися до пильнішої праці.

Головний секретар Воло-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Округа УНС Боффало відбула організаційні наради

Боффало (с.г.). — В неділю, 28 вересня, тут в залі Українсько-Американського Горожанського Клюбу відбулися організаційні наради Відділів УНСоюзу Округи Боффало, яка об'єднує 10 Відділів, що разом нараховують понад 1.200 членів.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи мґр Атанас Кобрин, а обов'язки секретаря сповняв мґр Іван Гаврилюк. Відкриваючи наради мґр Кобрин привітав представників Відділів та гостей, між ними головного організатора Степана Гавриша та голову місцевого Відділу УККА директора Василя Шарвана.

Степан Гавриш в обширній доповіді в першу чергу представив стан організаційної праці за дев'ять місяців цього року, інформуючи, що за цей час вже придбано понад 2.000 нових членів, забезпечених на понад 5 мільйонів долярів. Дальше він заторкнув і інші ділянки праці Союзу, головно інформував про нову будівлю УН Союзу, про Боргові Зобов'язання та про фінансову господарку. Він згадав і про працю Округи, називаючи Відділи, які виказують організаційні успіхи.

У дискусії між іншим заторкнено справу радіопрограм, що їх фінансово піддержує УНСоюз, даючи їм платні оголошення. Головний організатор інформував, що директор Василь Шарван дав згоду допомагати поодиноким Відділам в організуванні нових членів. Вістку ту присутні секретарі прийняли з задоволенням, а голова Округи мґр. Кобрин в імені Окружного Комітету привітав Василя Шарвана і запевнив його про повну співпрацю з ним.

На закінчення нарад п. С. Гавриш в асисті голови Округи вручив срібні відзнаки відділовим урядовцям за успіхи в організаційній праці. Відзнаки одержали: Марія Гаравус — секретарка 127 Відділу, Вікторія Ванська — організаторка в 40 Відділі в Ірі, Па., проф. Олександер Бережницький — бувший постійний організатор на Округу Буффало, мґр Іван Гаврилюк — секретар 360 Відділу, Іван Дроздовський — конвенційний делегат з 127 Відділу і мґр Атанас Кобрин — голова Округи та голова 127 Відділу.

Наради закінчив мґр Кобрин подякою за участь в нарадах, та запевнив, що доложить всіх зусиль, щоби і в біжучому році Округа виконала квоту на 100 відсотків, як це було в минулому 1975 році.

ІНЖ. Ю. ТИС-КРОХМАЛЮК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ Б-ВА ДИВІЗІЙНИКІВ У ЗСА

Детройт, Міч. (О. Луцький). — В суботу, 4-го жовтня, тут в приміщеннях Української Вищої Школи відбувся 14-ий крайовий делегатський з'їзд Братства колишніх Вояків 1?ої Української Дивізії УНА в ЗСА при участі 67 умандатованих делегатів. З'їздом проводила президія під проводом проф. Івана Телюка.

У результаті виборів, після заслухання звітів, дискусії та уділення абсолюторії з признанням уступаючій управі, обрано нову управу на слідуючих два роки в майже тому самому складі під проводом інж. Юрія Тиса-Крохмалюка.

Вечером того дня відбувся бенкет з участю приблизно 300 осіб, яким проводив директор Української Вищої Школи, сам дивізійник, Петро Стасів. На окреме виріжнення заслуговує привіт-побажання, яке виголосив поправною українською мовою військовий капелян лейтенант-командор американської фльоти та майор летунства, о. Бернард Панчук, ЧСВВ, сотрудник парафії Непорочного Зачаття в Детройті.

В мистецькій програмі, яку зорганізував і якою проводив член крайової управи Богдан Середюк, виступала сама молодь: співоче тріо „Троянди" з Торонта в складі Пюба Мороз, Люба Дербіш-Ників і Христина Гарасовська; скрипачка симфонічної оркестри в Детройті Зіна Яловека, українка третього поколіняя, при фортепіяновому супроводі Шерил Рато. Кульмінаційною точкою мистецької програми був виступ молодої професійної співачки, сопрано Діяни Зош, також українки третього покоління, спів якої публіка нагородила щедрими оплесками. Після бенкету відбулася забава.

В неділю, 5. жовтня, після організованої участи делегатів у Богослуженні, під час якого о. майор Панчук виголосив відповідну до хвилини проповідь, відбулися наради Головної Управи Братства Колишніх Вояків І-ої Дивізії УНА під проводом д-ра Романа Дражньовського. Під час нарад обговорено р'яд видавничих справ та устійнено відбути черговий делегатський з'їзд Головної Управи в 1976 році під час свята Дня Праці.

ОКРУГИ ДЕТРОЙТУ, КЛІВЛЕНДУ І НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧИЛИ 50-РІЧЧЯ СУА

Ню Йорк (Марія Барагура). — Три Округи Союзу Українок Америки: Детройту, Клівленду і Ню Йорку, відзначили минулої неділі, 5-го жовтня, 50-ліття цієї заслуженої організації, взявши участь в Богослуженнях та влаштувавши відповідні імпрези.

Детройт, Міч. — Святкування 50-літного ювілею СУА округи Детройт відбулося в неділю, 5-го жовтня в приміщенні Мерсі Коледжу, при участі понад 500 осіб. Відзначено 51 ювіляток-піонерок СУА. Відзначено також деяких членок і Відділи за спеціяльні заслуги для громади.

Детройтська округа вітала від себе голову СУА, п-і Іванну Рожанковську. Ювілейний Комітет очолювала п-і Леся Сакс. З нагоди 50-літнього ювілею прислали привіти губернатор стейту Мічиґен Вілліям Мілікен, проголошуючи 5-го жовтня „Днем Союзянки".Також наспіли привіти від Ради Комішіонерів повіту Вейн. З цієї нагоди Детройтський історичний музей дав місце в головному вікні на українську виставку, що її від Окружної Управи підготовила п-і Іванна Драґінда-Кульчицька.

Округа Клівленд почала святкування 50-ліття СУА 5-го жовтня Службою Божою в наміренні членства. З цієї нагоди рівнож відбувся в авдиторії школи св. Йосафта в Пармі бенкет, в якому взяло участь понад 400 осіб. Головним промовцем була д-р Маруся Бек. Відзначено голову Окружної Управи п-і Катерину Мураль почесним членством СУА. Також відзначено вісім членок-піонерок і шість набільш заслужених членок округи.

У зв'язку з ювілейними святкуванням, 8-ий Відділ ім. Алли Горської улаштував показ народної ноші із різних земель України. У мистецькій частині виступила оперова співачка Христя Липецька.

Округа Ню Йорк почала відзначення 50-ліття СУА в суботу, 4-го жовтня, панелем на виховні теми. В неділю, 5-го жовтня була відправлена Служба Божа в наміренні членства, а в пополудневих годинах цього дня відбулася в Народному Домі, при участі коло 300 осіб, програма. У діловій частині головну доповідь виголосила п-і Люба Волинець. Відзначено 31 членок-піонерок. У мистецькій частині, п-і Марія Лисогір відспівала чотири пісні, п-і Олена Гентіш відчитала гумореску власного авторства на союзянські теми, а танцюристи ансамблю „Верховинці" під мистецьким керівництвом п-і Дарії Гензи вивели хоровід „обжинки", вручаючи голові окружної управи п-і Марії Томоруґ вінок з колосків і польових квіток, який вона склала під символічним „деревом життя" округи Ню Йорк. Після програми учасники відвідали виставку 50-літньої діяльности відділів СУА.

Баски ведуть відплатні акції проти еспанської поліції

Мадрід, Еспанія. — Від часу екзекуції п'ятьох басків, яких розстріляно 27-го вересня ц. р., у відплатних акціях басків згинуло дальших 6 поліцистів, а декілька було поранених. В останньому випадку згинули 3 поліцисти і 2 були ранені, наїхавши джіпом на підкладену міну. Ця остання акція басків викликала гостру реакцію поліційних чинників і центрального уряду в Мадріді. На окремому засіданні кабінету були розглянені пропозиції Франціска Франка, який пропонував „вдосконалити" охорону службу і саму „боротьбу з терористами". В кінці минулого тижня відбувся також ряд „патріотичних маніфестацій", метою яких було піддержати уряд в його намаганнях закінчити боротьбу з басками і покласти край „терористичним актам і вбивствам поліцистів". Уряд, однак, не може стосувати репресивних акцій з огляду на реакцію европейських держав, які дуже гостро зареаґували на екзекуцію, а деякі продовжують бойкотувати еспанські кораблі і носяться з думкою зірвати цілком дипломатичні і економічні зносини з Еспанією.

ЗСА ТА ЕСПАНІЯ ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО ВІЙСЬКОВИХ БАЗ

Вашінгтон. — Після двотижневих переговорів між державним секретарем Генрі Кіссінджером і еспанським міністром закордонних справ Педром Кортіною Маврі, обидві сторони в суботу, 4 жовтня, повідомили, що дійшли до тентативного порозуміння в справі нового договору між ЗСА та Еспанією, який, між іншим, містить дуже важливу постанову про дальше існування американських військових баз на еспанській території. Дотеперішній договір перестав діяти 25-го вересня ц.р. Новий договір, який є „екзекутивним домовленням", а не формальним оборонним пактом і тому не потребує згоди Сенату, містить також постанови про економічну, технологічну, наукову та іншу співпрацю між ЗСА й Еспанією. Попередні договори також заторкували різні аспекти співпраці між цими двома державами. Хоча „екзекутивне домовлення" не потребує формальної згоди Сенату, то Конґрес мусить схвалити фонди на мілітарну та економічну допомогу для Еспанії і тому ще не відомо коли новий договір ввійде в життя. Тентативне домовлення щодо нового договору наступило саме в час, коли майже в цілому світі поширюються протести у зв'язку з екзекуцією п'ятьох осіб еспанським урядом за вбиття поліцаїв. Уряд ЗСА формально не запротестував проти цих розстрілів, хоча президент Форд і секретар Кіссінджер приватно заявили, що Вашінгтон волів би, якщо б Еспанія не переводила цих екзекуцій. Але Кіссінджер сказав, що не зважаючи на погляди Вашінґтону щодо розстрілів, справа дальшого існування американських баз на еспанській території критично важлива не тільки для безпеки ЗСА, але для безпеки цілого вільного світу.

КОНҐРЕС ПОГОДИВСЯ НА ВІДНОВЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ ТУРЕЧЧИНІ

Вашінгтон. — В кінці минулого тижня обидві Палати Конґресу проголосували компромісовий законопроєкт, який пропонує частинно відновити військову допомогу для Туреччини, припинену в лютому цього року у зв'язку з висадкою турецьких військових частин на Кипрі та вживання цими вояками американської зброї. Згідно із законопроєктом, Туреччина може одержати зброю, про яку вже було домовлення ще перед встановленням ембарґо, а також Анкара зможе купувати додаткову зброю від приватних американських постачальників, але не від Пентаґону. Рішення Конґресу коментатори вважають перемогою для президента Форда, який протягом року закликав законодавців відновити військову допомогу Туреччині, твердячи, що ембарґо загрожує безпеці вільного світу в східній частині Середземноморського обширу. Як відомо, Анкара в липні припинила майже всю розвідчу та оборонну діяльність на понад 20-ох американських військових базах, розміщених на турецький території, і натякнула, що може зажадати цілковитого усунення цих баз та військових частин, якщо справа військової допомоги це буде полагоджена якнайшвидше. Минулотижневе рішення Конґресу щодо частинного відновлення цієї допомоги мало на меті переконати турецький уряд передати контролю над військовими базами назад в руки американців. Проте, хоча Анкара назвала це рішення Конґресу „позитивним кроком вперед" до відновлення нормальних відносин між ЗСА та Туреччиною, то зазначила, що справа баз ще не розв'язана та мусить бути обговорена представниками обох держав. Сам президент Форд, виявляючи задоволення із рішення Конґресу, зазначив, що це тільки „перший крок" і обіцяв розпочати заходи для дальшого поліпшення зв'язків з Туреччиною.

ПОРТУҐАЛІЇ ЗАГРОЖУЄ ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА — ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРЕМ'ЄР

Лісбона, Портуґалія. — Виступаючи по радіо і телебаченні, прем'єр портуґальського уряду Жозе Пінґейро де Азеведо оскаржив ліві елементи в деструктивній діяльності і приготуванні до нової громадянської війни. Він скаржився, що у зв'язку із заколотами, демонстраціями і поодинокими виступами лівих військовиків, столиця Портуґалії, Лісбона, стала полем політичних і відкритих фізичних боїв між Соціялістичною, Народно-демократичною і центровими партіями з одного боку, а Комуністичною і марксистсько-лівими партіями з другого. Портуґальський часопис „Експрессо", поінформував, що була навіть пропозиція перенести тимчасово бюра уряду до іншої місцевости, бо в такій ситуації не можливо вести нормальну працю. Прем'єр Азеведо подав також до відома, що урядові чинники унешкідливили протиурядову змову і відкритий виступ проти теперішнього уряду деяких військовиків, який мав відбутися в середу, 1-го. жовтня ц. р. Він не виключає, що таке намагання може повторитися в найближчому майбутньому. „Я попоююсь, — сказав Азеведо, — що ми знову створимо ситуацію, подібну до тієї, яка панувала кілька місяців тому. Сьогодні дуже легко перебрати владу і повалити уряд, але буде дуже тяжко цю владу вдержати" — заявив прем'єр. Вину за ці безпорядки поносять ліві угрупування, які мають деякі вплави на військовиків на півдні країни і в околиці Лісбони.

Агенція Ройтерса інформує з Лісбони, що демонстрації лівих продовжуються, а товпи комуністів нищать все, що попадає їм під руки. Помимо заклику президента Франціска да Коста Ґомеза, товпа лівих, викрикуючи гасла „фашисти", „вбивники", напала і фізично потурбувала лідера Соціялістичної партії Маріо Сореза, який виходив з приміщення міської управи, де відбувались церемонії відзначення річниці портуґальської республіки. Президент Ґомез, який тількищо повернувся з поїздки до Польщі і Совєтського Союзу, перестерігав перед можливістю нових зударів між поодинокими політичними партіями. Охоронна служба і поліція морської піхоти тим разом врятували життя Сорезові, але в Лісбоні вже поширилися чутки, що провід Соціялістичної партії мобілізує сили, щоб остаточно розправитись з комуністами.

ҐЕСТАПО РОЗСТРІЛЮВАЛО УКРАЇНЦІВ, ЯКИХ ЗМУШУВАЛО КОПАТИ МОГИЛИ ДЛЯ ЖИДІВ

Маямі, Фльорида. — Німецьке Ґестапо під час Другої світової війни змушувало українців у Львові копати могили для приведених на розстріл жидів і опісля розстрілювало в них тих українців, щоб не було свідків, — інформує місцевий „Маямі Геральд" у повідомленні Морта Розенблюма, кореспондента Ассошіейтед Пресс з арґентинської столиці Буенос Айрес, у зв'язку з притриманням арґентинськими властями Валтера Кучмана, колишнього офіцера німецького Ґестапо, якого Жидівський Документаційний Центр у Відні обвинувачує у вбивстві 38 польських жидів у Львові в 1941-му році.

61-річний Кучман, який проживає в Арґентині від 1947-го року під прізвищем Педро Рікардо Ольмо, рівнож обвинувачений у вбивстві поміж 1,500 і 2,000 жидів в Бережанах і Підгайцях в 1942-му році, інформує М. Розенблюм, додаючи, що Сімон Візенталь, який очолює Документаційний Центр у Відні, сподівається, що уряд Західньої Німеччини зажадає від арґентинських властей видачі Кучмана. Візенталь заявив, що згідно із законом, Кучмана не можна поставити під суд в Арґентині, натомість його, як колишнього члена Ґестапо, можна судити в Західній Німеччині.

Згідно з повідомленням Ассошіейтед Пресс, Кучман працював у великій німецькій фірмі „Осрам", завідуючи Відділом продажу електричних жарівок та інших продуктів, які це підприємство виробляє і розповсюджує по цілому світі. Головні бюра фірми „Осрам" містяться в Мюнхені. В повідомленні сказано, що один із урядників цього підприємства в Мюнхені заявив, що Кучмана „завішено в обов'язках до часу перевірення закидів". Він підтвердив, що після телефонічної розмови з Кучманом, цей останній сказав, що він справді змінив своє прізвище на Ольмо, одначе заперечив, що він був колись офіцером Ґестапо. Арґентинська федеральна і провінційна поліція, одначе, в офіційних комунікатах заперечила ці вістки, як подає „Юнайтед Пресс Інтернешенел", заявляючи, що поліції невідома особа Кучмана.

Згідно з твердженням Візенталя, Кучман народився 24-го квітня 1914 року в Дрездені. Він мав бути членом Націонал-Соціялістичної Партії, ляйтенантом СС, начальником одного з відділів Ґестапо в Західній Україні, а опісля у Франції. Рапорт обвинувачує його у вбивстві 20-ох жидівських професорів та 18-ох членів їх родин на передмістях Львова в 1941-му році. „Він наказав українцям викопати могилу, — говориться в рапорті, — а після розстрілу жидів наказав вбити українців, щоб не було свідків". Рік пізніше, говориться в рапорті, він мав бути відповідальний за вбивство між 1,500 і 2,000 жидів в Бережанах і Підгайцях.

Совєти нарешті будують пам'ятник в Бабиному Яру

Київ. — „Ню Йорк Таймс" з неділі, 5 жовтня, інформує, що в Бабиному Ярі коло Києва, де 34 роки тому німецькі нацисти розстріляли від 50 до 96 тисяч осіб, совєтські власті будують пам'ятник, який правдоподібно буде закінчений в грудні ц.р. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" пише, що совєтські чинники наголошують факт, що в Бабиному Ярі були розстріляні не тільки жиди, але також українці та члени інших народів, хоча признають, що 60 відсотків із вбитих таки були жиди. Москва в минулому й сьогодні заперечує, що нацисти стосували політику народовбивства спеціяльно проти жидів і тому пам'ятник в Бабиному Ярі „буде присвячений всім людям, які там згинули, не зважаючи на їхню національну чи релігійну приналежність". Як відомо, 14 років тому поет Євгеній Євтушенко написав твір, в якому закидав совєтським властям, що досі не поставили пам'ятника в Бабиному Ярі. Тоді багато коментаторів твердили, що Євтушенка твір мав на меті закинути совєтському урядові антисемітизм. За цей твір Євтушенко був гостро критикований урядовими чинниками, але в 1965-му році розпочато пляни щодо поставлення пам'ятника в Бабиному Ярі. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" пише, що ще сьогодні працівники „Інтуриста" та совєтські урядовці стараються відмовляти закордонних туристів, які висловлюють бажання відвідати це місце масових розстрілів.

„За шматком лемішки ходила сім верств пішки"...

Вінниця. — „Марія Петрівна Ковальчук, — пише в „Радянській Україні" кореспондент цієї газети М. Гавриш з Вінниці, — обійшла всі овочеві магазини на вулиці Леніна, звернула на вулицю Котовського і все марно. Довелось їхати по цибулю на колгоспний ринок. „За шматком лемішки ходила сім верств пішки", скаржилась вона чоловікові." М. Гавриш додає від себе, що він потім побував у ряді магазинів Вінниці, говорив з багатьма покупцями і прийшов до висновку: „в місті не має в продажу не тільки цибулі. Не купиш в магазині буряків, моркви. Годі говорити про такі речі, як кріп і петрушка. На полицях магазинів їх взагалі не побачиш." Досліджуючи дальше справу, кореспондент перевів розмову з директором плодоовочевого комбінату, який заявив: „Нас в основному виручає в усьому капуста, яку привозимо аж з ... Азербайджану". Щоб якось вийти із становища, керівники заготівної бази змушені посилати тягарові автомашини „за тридцять земель" — в Одесу, Крим, Херсон, Миколаїв, Запоріжжя. „Для торгівлі це не вигідно, — каже директор плодоовочевого комбінату. Поки довезуть огірки з Криму, вони постаріють, не те, що пов'януть. У Вінниці про спеціялізацію у виробництві овочів тільки говорять" — кінчає свою замітку кореспондент „Радянської України".

„СОЛОВЕЙКИ" І „РУШНИЧОК" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Управа Осередку Спілки Української Молоді Америки ім. УПА інформує, що в неділю, 12-го жовтня ц.р. о год. 6-й вечора тут в залі Олней Гайскул при Фронт і Донкенон вулицях відбудеться концерт відомих ансамблів „Рушничок" з Монтреалю і „Соловейків", (тріо місцевого Осередку СУМА) під диригентурою проф. Зої Маркович,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 55 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мариво заглади

В усіх часах і в усіх обставинах життя пливе своїм руслом. Люди мають всілякі свої особисті, родинні, громадські і національні проблеми і турботи, мають повно всіляких викликів і нагод та ліпше чи гірше дають собі з ними раду чи їх використовують. Але в кожному часі існували й існують сьогодні — можна б сказати — проблеми проблем, від розв'язки яких залежить усе інше. Віда тільки в тому, що тих найбільших проблем, що стоять перед нами, ми часто не добачаємо, як і трудно побачити шпиль гори, ставши у її підніжжя.

На таку проблему проблем сьогоднішнього світу звернула увагу Спільна Комісія Атомової Енергії Конґресу ЗСА у своєму недавньому, однодушно схваленому звідомленні, на яке, на превелике чудо-диво, майже не звернула уваги крайова преса. А в цьому звідомленні і виявлено та показано саме це мариво суцільної заглади, якщо Америка і світ своєчасно не спам'ятаються, не прокинуться з політичного сну, до якого так милозвучно заколихує їх підступна пісня про детант.

Згадана Спільна Комісія Атомової Енергії, до якої входять сенатори Стюарт Саймінґтон з Міссурі, Джозеф М. Монтоя з Ню Мексіко, Джон В. Тоней з Каліфорнії та Кліффорд П. Кейс з Ню Джерзі і конґресмени Майк МекКормик з Вашінґтону та Джон Е. Мосс з Каліфорнії, однодушно ствердила, що:

Совєтський Союз переганяє З'єднані Стейти щодо якости нуклеарної зброї;

Совєтський Союз випередив З'єднані Стейти в усіх інших аспектах нуклеарної зброї: кількости, засягу, можливостей вистрілу і подібне;

Совєтський Союз заанґажований тепер у розвитку спроможностей „першого удару", що знівелює концепцію „взаємознищення", яку тепер ще вважається за найбільш відстрашуючу від атомової війни. Справа в тому, що незабаром Совєтський Союз може мати спроможність цим власне „першим ударом" знищити всі можливості оборонно - відплатної акції З'єднаних Стейтів. Це може статися вже в наступному 1976-му році і тоді Америка, саме в своє 200-річчя, матиме до вибору: скапітулювати, або згинути.

Так виглядає сьогоднішня дійсність у світлі найбільш кваліфікованого звідомлення конґресової Спільної Комісії Атомової Енергії. На цьому лихо не кінчається, бо коли шеф вашінґтонського бюра щоденника „Ст. Люїс Ґловб - Демократ" Едвард В. О'Браєн зацікавився рапортом Спільної Комісії та зголосився до її бюра, щоб одержати копію того звідомлення, та як йому подали для підпису листу тих, що вже одержали таку копію, то на списку не було ще ані одного американського кореспондента, натомість було двох урядовців совєтської амбасади у Вашинґтоні.

Життя пливе своїм руслом. Всі люди мають свої більші і менші проблеми, маємо їх і ми, українці в Америці, індивідуально і як громада, та на свій лад пробуємо їх розв'язувати. Так і повинно бути. Але при цьому не сміємо забувати про ту проблему проблем, про те комуно-московське мариво заглади, що висить над світом, і яке в обставинах могло б скінчитися загладою. Ми, українці в Америці, можемо становити тільки малий відсоток населення країни, але ми маємо більше і сильніших арґументів від будь - якої іншої групи; і ці арґументи можуть допомогти збудити приспану детантом Америку, щоб не збудили її „окраденою в вогні".

Свій до свого

У попередньому виданні „Свободи" надруковано, що минулої середи, 1-го жовтня, Український Народний Союз, зглядно його допоміжна Українська Народна Корпорація Віднови Міста, яка з технічно - правних мотивів фірмує нову Українську Будівлю УНСоюзу, вислала 190 чеків на загальну суму понад 21,000 долярів титулом відсотків для тих членів, які інвестували свої ощадності на гарантовані УНСоюзом т. зв. боргові зобов'язання згаданої допоміжної корпорації за прийняті від членів УНС та їх Відділів позички на фінансування, зв'язаних з новою будівлею, коштів. Виплачені досі відсотки від тих позичок, загальна сума яких переступила вже один мільйон долярів, виносить понад 60,000 долярів. Як відомо, УНСоюз платить від тих позичок вісім відсотків, отже більше, ніж їх можна одержати в будь -якій іншій ощадностевій установі.

Позички і відсотки, про які мова, можуть послужити за клясичний приклад тієї української засади: „Свій до свого", яка між двома світовими війнами економічно дослівно поставила на ноги українців Західньої України та могла конкурувати навіть з польською державою. На американській землі втіленням принципу „свій до свого" є Український Народний Союз, а теперішня — сказавши модерним поняттям — взаємокорисність з позичок УНСоюзу, як установи, його членів та їх Відділів є одним із чергових яскравих прикладів цього.

Норвезький король Оляф прибув до ЗСА

Ню Йорк. — У суботу, 4-го жовтня, норвезький король Оляф V прибув до Ню Йорку, розпочинаючи 26-денні відвідини ЗСА, зв'язані з відзначенням 150-річчя зорганізованого поселення норвежців в Америці. В липні 1825-го року 52 норвежці відплили з порту Ставанґер і прибули до Ню Йорку три місяці пізніше. Це була перша більша група норвезьких імігрантів, хоча вже раніше норвежці прибували сюди поодиноко. Минулої неділі король Оляф був присутній на Богослуженні в Норвезькій Церкві Моряків у південній частині Бруклину, де живе багато американських громадян норвезького походження. У Богослуженні взяло участь коло 1,200 осіб. У вівторок, 7 жовтня, король Оляф відвідає Статую Свободи, де відбудеться посвячення пам'ятника з нагоди 150-річчя поселення норвежців в Америці. В четвер він промовлятиме на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

І. Світ

ІМПЕРАТОР ЯПОНІЇ ГІРОГІТО

В цьому році сповняється 2635 літ з того часу, коли на престол імператорів Японії-Ніппон вступив леґендарний Джіму Тенно. Сталося це за переказом леґенд, записаних в старовинних книгах-рукописах Коджікі та Ніґонґі 11 лютого нашого календаря, як переводиться з дат японських календарів.

У половині минулого століття за розпорядженням імператора була написана повна історія Японії та її царствуючого дому, в основу цієї історії були покладені ті леґендарні періоди, але вже від п'ятого століття нашої сучасної ери ми є на твердому ґрунті японської історії. До сьогодні було в Японії 163 імператори, і сучасний імператор Гірогіто є 124-ий з тієї черги. Важливим є те, що це єдина в світі династія, що має такий довгий період своєї тяглости, виробленої традиції та тісного пов'язання з історією всього японського народу з далекої леґендарної давнини.

У країні, де є постійні землетруси, пожежі та були великі громадянські війни й періоди повного хаосу, все ж династія жила, хроніки та цінні твори мистецтва і письменства зберігалися і дійшли до наших часів. Це є винятковий доказ, як нарід країни Сходячого Сонця умів зберігати ці цінності свого минулого, шанувати пам'ять своїх попередніх поколінь та донести їх у великій кількості й різноманітності.

Адже і це важливе, що перша конституція держави Ніппон, як вона офіційно називається, була складена імператором Шотоку, який помер в 621 році. Сучасні історики Японії щоправда, гадають, що вона була написана після його смерти, як пам'ятка за його великі діяння; вона має 17 статтей. З здогади, що на її тезах позначився вплив політичного життя Китаю часів династії Т'анґ, бо тоді ряд японських учених жили довший час у Китаї і старалися пізнати закони та звичаї сусідньої країни. Це були часи великого розвиту китайської культури.

У цілій історії японської імперії не було випадку, щоби імператор виїжджав з своєї країни та мав безпосередні зносини з чужинцями, і тому в 1971 році японський парлямент затвердив спеціяльний закон про право імператора залишати свою країну для відвідин чужої землі. Тоді відбулася подорож імператора до Европи і плянувалося відбути пізніше мандрівку до Америки. Різні причини відклали цю подорож аж до жовтня 1975 року, і саме тепер вона відбувається.

В Америці імператор Гірогіто відвідує Вашінґтон, Ню Йорк, Чікаґо, Лос Анджелес, Сан Франсіско та Гонолюлю на Гаваях.

До 1946 року імператор Японії був одночасним головою їх традиційної релігії Шінто, яка бере свій початок також з леґендарних часів. Це є релігія пошани своїх предків, до певної міри їх обоготворення, і хоч в Японії є дуже поширений буддизм, а також є християни, проте це не перешкоджає всім релігіям у їх співжитті та рівночасному розвиткові.

У 1868 році в Японії виступила група активних лідерів, щоби ліквідувати 300-літнє правління шогуна, адміністратора імперії, диктатора з родини Токуґава. В результаті була відновлена влада імператора, і першим у новітній історії був імператор-реформатор Мейдзі. З його ім'ям пов'язані великі реформи, укладення конституції, тобто час, коли Японія вступила на шлях перебудови свого політичного й економічного життя.

29-го квітня 1901 року народився внук імператора Мейдзі Гірогіто, хлопчик, дуже слабенький здоров'ям. Коли йому було тільки три місяці, згідно з звичаями імператорського дому, він був забраний з родини його батьків та переданий на виховання в домі принца Каваґура, віце-адмірала фльоти, де й перебував до листопада 1904 року.

Японія в цей час вже мала першу в новітній історії війну на суходолі Азії, побила Китай та забрала Ляодунський півостров з фортецею Порт Артур, але під тиском европейських держав, Росії та Америки примушена була повернути цей клапоть Манджурії Китаєві.

У цій війні приймав участь один з великих активістів ліквідації шогуната Токуґава генерал М. Ноґі, один з найближчих лідерів модерної Японії, прибічник імператора Мейдзі, все життя якого пройшло в бойових обставинах, коли країна Сходячого Сонця того потребувала. Зрозуміло, що й війна з Росією у 1903-1905 рр. не обійшлася без його участи. Він командував Третьою японською армією в Манджурії та перевів осаду фортеці Порт Артур на протязі 210 днів. Генерал Стесель, командант фортеці, здав її. Росія загубила фортецю та півострів Ляодун, який було відмовлено Японії в минулому столітті, але це не перешкодило царям дістати ці землі від Китаю пекінським договором, пізніше під примусом війни.

Ці всі події відбувалися в дитячих роках принца Гірогіто. Хвороба його батька та дуже рідкі візити до матері не полегшували життя хлопця, виховання якого переводилося згідно традицій підготови майбутнього імператора, але принц Гірогіто часто бачив свого діда, імператора - реформатора, батька модерної Японії, та ріс під його впливами.

В квітні 1908 року він та його два брати були переведені для науки й виховання до спеціяльної школи для принців Ґакишуїн, керівником якої був призначений ген. М. Ноґі. Ветеран війни, двічі поранений, народжений у традиційній родині Самураїв у 1849 р., він чотири роки був духовим керівником формуючих юних років принца Гірогіто.

У 1912 році Імператор Мейдзі помер, і на другий день після його смерти ген. Ноґі прийшов до принца Гірогіто на останню зустріч. Вона залишила в хлопця відгук на все життя. Ген. Ноґі сказав тоді принцеві Гірогіто, що він задоволений його проґресом у науках і просив пам'ятати, що хоч його фізична присутність вже не буде потрібна принцеві у його праці, але генерал буде постійно слідкувати за ним, бо „Ваше буття є моїм постійним завданням, — сказав генерал, — працюйте точно та наполегливо для добра Вас самих та добра Японії". Це було увечорі після похорону імператора Мейдзі. На престіл імператора вступив батько принца Гірогіто, принц Йошігіто, з іменням імператора Тайшо.

Ген. Ноґі повернув до свого дому та приготувався вмерти стародавнім способом сеппуку (гаракірі). Він та його дружина одяглися в спеціяльні кімона та вмерли в день поховання імператора Мейдзі... Принц Гірогіто мав

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юрій Артюшенко

ПРО „ПЛЕБІСЦИТ"

На сторінках „Свободи" все частіше появляються статті на тему наших сил і можливостей на відтинку нашої державної діяльности як в Україні, так і поза нею. В тім і про „плебісцит", як один із її виявів. При тім усім поняттю „плебісцит" дехто з авторів надає не конкретне значення, а загальне, часто не тотожне з його конкретним значенням. Між іншим, цього не роблять росіяни, а зокрема, коли мова йде про „плебісцит", в Україні, потребу якого російська еміґрація видвигнула була в 1950 роках.

Рівнож і група д-ра В. Гришка того не робить, як то, напр., програма УРДП теж надає поняттю „плебісцит" конкретне значення, а не утотожнює його, як дехто з авторів на сторінках „Свободи", з державно-визвольним зривом, національною революцією, переворотом тощо, що не є тотожними з конкретним значенням поняття „плебісцит".

Власне, надання групою д-ра В. Гришка в програмі УРДП поняттю „плебісцит" конкретного значення й спонукало автора цих рядків у своїй статті „Протиріччя в програмах речників політичного сектора" („Самостійна Україна", січень - лютий 1974, ст. 13), між іншим, писати так: „Власне, в цій програмі, в розділі „Головні цілі внутрішнього змагання за зміни в Україні сьогодні — поточна програма — мінімум з погляду остаточних цілей УРДП" мова про „перетворення „Української Радянської Соціялістичної Республіки" в повністю суверенну національну республіку з забезпеченим правом плебісциту під міжнародним наглядом, у питанні приналежности до союзу чи виходу з нього". І далі є пояснення, що цій програмі — мінімум УРДП „не протиставляє своєї програми — максимум, а навпаки — включає й мінімальні цілі в свою максимальну програму". І в розділі „Головні орієнтаційні постанови поточно - політичної діяльности УРДП на сучасному етапі", в точці, де мова про засаду СССР як „добровільного союзу справді рівних і суверенних республік", знову написано про „... взаємне визнання права кожного з цих народів самим вирішувати (зокрема — шляхом негайного плебісциту) питання про форму ладу в республіці."

Навівши цей витяг із програми УРДП, ми в цій статті далі писали: „...що український нарід не може повертати колесо історії з-перед дат актів 22 січня 1918-1919 років, по яких він став державною нацією й не перестав нею бути, незалежно від того, що на міжнароднім форумі сьогодні виступають з імені України не українські, але „совєтські" самозванні речники". І далі: „А до того ще додаймо, що у випадку плебісциту країна часто ділиться на зони, в яких вирішальне слово мають члени Міжнародної Плебісцитової Комісії, до якої входять представники не тільки прихильних, але й ворожих до плебісциту держав".

Цю й пов'язану з нею тему ми порушуємо й в нашій статті „Уторований шлях і родючий ґрунт прадідівщини" („Самостійна Україна" за травень - червень 1975). В ній автор цих рядків, між іншим писав: „Не спинили нас дотепер ні поради, ні вимоги наших братів в Україні. Ми їх здебільшого нехтуємо, як знехтували в свій час вимоги генерала Чупринки. Зокрема нехтуємо вимогу, щоб ми на чужині творили одну українську родину на чолі з однією повноцінною й незалежною від чужих чинників своєю власною репрезентацією.

Та ж, здається, сама логіка життя цього вимагає від нас, бож уже саме відмінне насвітлювання нами тієї самої проблеми викликає в чужинців недовір'я до всіх наших тверджень. Вже найвищий час відмовитися нам від таких крайніх засад, як „коли не моя зверху...", та в найкращому випадку — „моя хата скраю", бо й ця засада, теж принесла нам багато невдач у нашій боротьбі за державність. Найвищий час привітати зокрема вимогу, що з'явилася на сторінках „Українського вісника" наших братів в Україні.

До речі, відносно думки, висловленої в „Українському віснику" про вільні вибори, нам здається, що тут справа про вільні вибори у своїй уже відновленій державі, а не в процесі самого її відновлення й мінливо - переходових змін, що будуть невідхильно пов'язані з цим процесом. Думаємо, що тут мова не про „плебісцит під міжнародним наглядом", який дехто з нас пропаґує й проти якого ми висловилися критично...'

І далі в цій же статті ми твердили що: „Отже хоч би з цієї причини за суверенну волю українського народу можна буде вважати тільки ті вільні вибори, що відбудуться без жадного на них впливу чужої панівної дійсности, себто у відновленій суверенній Українській Державі. В державі спертій на законодавстві попереднього всенародного волевиявлення, для перегляду й переоцінки якого ці вільні вибори й мають відбутися".

Ці наші причинки до статтей, в яких порушується проблема „плебісциту", при чому підкреслюємо, що вони відносяться тільки до статтей у „Свободі", до статтей авторів, які визнають правосильними Акти 22 січнів 1918 і 1919 років і встановлені ними українські державні атрибути. Не згадуємо тут про тих авторів, які на сторінках деякої нашої преси закликали до „...визнання конкретної держави, що називається УРСР і є складовою частиною СРСР" до тих, які в своїй нестямі готові спопелити всі державні атрибути, під якими ми всі разом стояли, і то в переконанні, що Україна хоче цієї найдорожчої жертви від них.

Степан Куропась

ТИЖДЕНЬ СТАРШИХ ГРОМАДЯН

Бувають різні святкові імпрези, тижні, дні, а навіть Роки, от хоч би мова про жінок. А про старших громадян теж треба згадати, відзначити їх вклад у громадську роботу, згідно з часом: „В пошані до піонерів". Тому Комітет Старших — при УНСоюзі вирішив відзначити працю наших старших громадян „Тижнем Сеньйорів".

З приводу першої моєї статті на ту тему дістаю листи від сеньйорів і молодих, що хочуть своїх батьків відзначити і завезти на Союзівку першого тижня листопада на день, два чи на цілий тиждень. Пишуть деякі — зимно буде!

На мою думку, страху нема — листопад гарний місяць, листя зміняє кольори і паде. В липні, то казали б: загаряче, треба „ейр кондишен", або, що може бути дощ, буря, громи! На мою думку, в листопаді снігу ще не буде, а холодна погода — здорова для старших козаків, бо ми козацька нація.

Німці роблять щорічно т. зв. Октоберфест. Один такий „Фест" відбувається щорічно в Лакрос, Віс. Люди з Каліфорнії, Канади, Тексас, Ню Йорку прибувають і заповнюють вулиці малого фармерського міста. Столи з харчами і напитками вгинаються на хідниках, дощ чи погода.

У містечку Вілбер стейту Небраска п'яте покоління чехів манифестує, і довколишні фармери влаштовують похід на „повть" — на празник до містечка. Так чехи мобілізують свою силу і тому вибирають сенатора, а раніше конґресмена. Чех Ґрушка є тепер їх сенатором у Вашінґтоні.

Комітет Старших вирішив влаштувати Український „Новемберфест" на Союзівці, який має відбуватися щорічно. Діди з внуками сходяться разом на спомин давніх літ і праці для громади чи України. Є такі, що пишуть мені: „Шкода заходів, зимно, люди не прибудуть". Є такі, що кажуть: „Хай Союз платить, він не збідніє, якщо старикам - піонерам дав би гостину даром". Петро Мартинюк з Ню Йорку пише, що сеньйори поневіряються по чужих інституціях, бо УНСоюз нічого для них не створив. Знову довголітній секретар 100-го Відділу з Ґері, Індіяна, Андрій Цебак, пише, що хоче побачити давніх своїх друзів і партнерів зі союзової роботи, але як їхати? Як літаком, то як заїхати на Союзівку, як потягом — таке саме питання. Автом він вже не керує, має 83 роки і хоче їхати з кимсь.

Є й інші листи, але більшість хоче ради, як туди заїхати, бо гроші мають, а здоров'я менше. Зі східніх стейтів легко дістатися на Союзівку. Окружні Комітети УНСоюзу повинні подбати про прощу старших громадян на їх тиждень чи день, чи лише на бенкет і зустріч. Управитель Союзівки Володимир Квас влаштовує імпрези для інших, дбає про програму, про забаву, про мистців слова, то подбає і про „Новемберфест". Хто буде міг — приїде, а з ним приїде і родина.

В суботу 8-го листопада буде конференція в справах Сеньйорів, а ввечері розвагова програма і бенкет. УНСоюз не може оплачувати побуту на Союзівці, — з цього кожний здає собі справу. Зрештою, сеньйори і не хочуть нічиєї ласки. УНСоюз подбає про програму, а це теж коштує.

Сеньйори мусять виявити свою силу, мусять організуватися, бо в організації — сила, і через організацію можна домагатися своїх прав, полегш, а навіть відпочинкової оселі для старших чи дармового побуту на Союзівці. Незорганізовані не мають голосу, — це така аксіома життя. Тому з'їдемося на Союзівці першого тижня листопада на Український „Новемберфест".

Вячеслав Чорновіл

„КРИМІНАЛЬНА СПРАВА НОМЕР 196"

Документи і розповідь про судову траґікомедію в СССР

5

Наведу кілька взірців рецензентської мудрості. У висновках Скаби і ко., датованих 15. II. 72 року і складаних „згідно з проханням КДБ" (так там і написано), Дзюбину працю названо „викладом поглядів сформованого українського буржуазного націоналіста", що носить „відверто антирадянський характер" і є „відгомоном горезвісних волобуєвщини, шумськізму і хвильовізму". „Висновки" повторюють усі положення брошурки Стенчука, часом дослівно (недарма Євдокименка називали одним із тих, хто назвався Стенчуком). Все ж є кілька думок, які у відкритій пресі тоді ще висловлювати не наважувалися. Такою є спроба відбілити сталінщину і очорнити жертви терору. Твердиться, що „репресовані були літераторами середнього таланту і своїми творами не принесли слави нашій літературі (звісно! Куди Косинці до Збанацького, М. Кулішеві до Корнійчука, а Зерову до Шамоти... — В. Ч.) Справжні здобутки української радянської літератури створені не ними, і вони, ці здобутки, ніколи не були вилучені з народного вжитку" (підкреслив я — В. Ч.). Заслуговує уваги й заява про „активізацію на Україні націоналістично настроєних елементів з ідейно нестійкої частини молоді та інтелігенції" під впливом самвидаву і що поява праці Дзюби й інших подібних за кордоном „певною мірою ускладнили нашу боротьбу проти буржуазної ідеології".

Рівень рецензії на мою статтю „Як і що обстоює Б. Стенчук" ще нижчий, вона сповнена лайками і пересмикуваннями. Заслуговує на увагу теоретизування рецензентів про те, що націонал - комунізм, до якого вони відносять і мене, суттєво не відрізняється від фашизму. Про логіку „наукового" мислення рецензентів може свідчити їхнє коментування фрази, що від штучного голоду 1933 р. загинуло на Україні більше людей ніж за всі роки II світової війни: „В цьому твердженні міститься ще і замасковане цинічне виправдання масових убивств, звірств німецького фашизму на Україні". Рецензенти знайшли у мене „наклеп на національну політику партії в роки, коли на чолі партії і держави був И. В. Сталін" (та ж спроба відбілити сталінщину). Остаточний висновок: „Рукопис Чорновола написаний у дусі найгірших зразків антикомуністичних, антирадянських націоналістичних пасквілей, які поширюються за кордоном буржуазною пропаґандою, різними осередками українського буржуазного націоналізму, сіоністів і т. п... В разі поширення може стати засобом ідеологічних диверсій проти Радянського Союзу за кордоном чи в межах СРСР". „Распни його"! — випрошують книжники у синедріону...

Не маючи можливості познайомити з усіма шедеврами літературного кагебізму, наведу ще тільки кілька перлин. Рецензуючи вилучений у мене зошит з цитатами, „науковці" Рябий, Аніров та ін. пишуть: „Конспектуючи статтю „Развитие наций и национальных отношений в СССР" („Вопросы истории" н. 9) Чорновіл підкреслив слова „твердый курс на сближение". Для нього природний процес зближення націй і інтернаціоналізація всіх сторін життя радянського суспільства неприйнятні. Він радий був би його зупинити, але оскільки цього зробити не в силі, то злобно зводять наклеп на КПРС, Радянську владу на весь радянський народ" Ось виявляється скільки голосних висновків можна зробити, будучи радянським науковцем, з тоненької риски, якою підкреслено чотири слова... Або це. У мене забрали виписки з якогось радянського журналу під назвою „Характерні риси фашизму". І „науковці" роблять „висновок": „Антирадянських висловлювань у тексті немає, але безсумнівно, виписки призначалися для якоїсь ширшої праці, де В. Чорновіл має намір (підкреслення моє — В. Ч.) ототожнити фашизм з соціалістичним ладом [рецензенти не помічають, що таким твердженням самі допускають можливість такого ототожнення — В. Ч.] Самі записи вже засвідчують таке ототожнення в задумі". Коментарі, як кажуть, зайві...

Рецензуючи вірші Ірини Стасів (Калинець), рецензенти - філологи із науковими ступенями показують нерозуміння тієї абеткової істини, що абсурдно ототожнювати зміст книги із особою, якій книга присвячена. У збірці віршів І. Стасів „Дорога вигнання" чимало віршів з туманною алегорією, де йдеться про прихід майбутнього месії, є звернені до Ісуса Христа як „учителя" і „спасителя (напр., „Кого ж простити і кого любити ти кликав, Вчителю?"), є вірші на античну тематику („Одіссей"). Але, загіпнотизовані моїм прізвищем на титульному аркуші, рецензенти у всьому цьому бачать тільки Чорновола. Вони пишуть: „Така ідеалізація Чорновола, возвеличення цього „діяча" до рангу „пророка", „Мойсея", „Одіссея", „вчителя", „спасителя" цілком розкриває симпатії, настрої і погляди І. Стасів, що у своїй суті є ворожими нашій радянській ідеології і шкідливими для нашого суспільства". І далі: „Свого улюбленця - пророка, „вигнанця із рідного краю" авторка уособлює аж в образі героя античного епосу Одіссея. Її Одіссей наділений рисами благородства, патріотизму, жертовності в ім'я своєї Батьківщини (очевидно, не сучасної радянської України, а іншої України-нерадянської). З долею Одіссея - Чорновола автора пов'язує питання про його наступників - синів, що мають продовжити „батькову" справу.

В уста цих „синів" І. Стасів вкладає слова, якими дає брехливу оцінку нашій радянській вітчизні, точніше, Україні, як загарбаній „чужинцями" землі.... „Чужинці" і „тирани" — інших епітетів не знаходить авторка на радянських людей, для всієї радянської системи, яка для неї органічно чужа і неприйнятна".

(Продовження буде)

Український католицький собор у Вашінґтоні

Благословення площі

14-го вересня 1975 р. довершився акт, який започаткував новий розділ у житті українців Вашінґтонської Метрополії та став історичною подією української спільноти цього континенту. На цю подію — благословення площі під будову української церкви - собору в столиці Америки — ми, парафіяни української церкви Пресвятої Родини, чекали повну четвертину століття, тобто від часу створення тут парафії у 1949 році.

Імпозантна три акрова площа, за яку заплачено майже триста тисяч долярів, знаходиться у центрі релігійних інституцій: на півночі — Українська Католицька Семінарія св. Йосафата, Семінарія Отців Маристів та Загранична Місія св. Хреста; на заході — семінарія Товариства Францісканів Покутників, Семінарія Отців Кармелітів та Арчбишоп Керол середня католицька Школа під проводом Отців Августинів; на сході — Семінарія Отців Вінкентіянів та Католицький Університет Америки; на південь — Реколекційний Дім Вашінґтону та Крайова Святиня Непорочного Зачаття. Площа домінує над рештою міста своїм високим положенням: триста футів понад рівень моря.

Церемонії благословиння площі почались о год. 3-ій по полудні при здвизі народу — парафіян, молоді і численних гостей. В залитий сонцем вересневий день, високо до блакитного неба линули щирі молитви подяки та благання вірних завершити ними розпочате діло. Акт благословення — в імені митрополита Амврозія Сенишина — довершив преосв. Василь Лостен, генеральний вікарій Філядельфійської Архиєпархії в співслуженні духовенства в приявності церковних і цивільних достойників. Співав хор питомців Семінарії св. Йосафата під проводом інж. Петра Круля, дяка нашої церкви Пресв. Родини.

Бесідники

Після акту благословення, господар свята й голова Комітету Благословення площі інж. Володимир Задорецький привітав приявних і висловив переконання, що на тій площі в близькій майбутності красуватиметься величавий український собор, печера з престолом та іконою Почаївської Божої Матері і пропам'ятний хрест для відзначення 1000-річчя хрищення України. Далі співголова Комітету ред. Михайло Терпак, керівник українських радіопередач Голосу Америки, провадив програмою привітів від присутніх церковних достойників: о. Михайла Гринчишина провінціяла о.о. Редемптористів та о. Гаврила Даффія, який виголосив привіт від Впреосв. Віліяма Бавма, римо - католицького архиєпископа Вашінґтону. В імени посадника столиці вітав вітав д-р А. Найтов Стенлі, який є начальним директором святкувань 200-річчя Америки при Дистриктовому Уряді посадника Вашінґтону. Короткі привіти виголосили також теперішній парох нашої церкви Пресв. Родини о. Степан Шавель ЧНІ та колишній парох о. Теодор Данусяр.

Свято на площі закінчено відспіванням спільної молитви - гимну „Боже Великий, Творче Всесильний".

Смачного!

В часі півгодинної перерви між благословенням площі і концертом, зібраний нарід мав нагоду безкоштовно підкріпитися перекускою та згасити спрагу. Пані з Комітету Благословення Площі під управою Мирослави Скасків та Лукії Тимчишин приготовили понад тисячу канапок, різних сод, тортів, тіст та інших принадних благ для обслуження людей на площі та мистецьких ансамблів і гостей після концерту.

Концертова програма

Концерт з багатою і різноманітною програмою відбувся в авдиторії Арчбишоп Керол середньої школи. Д-р Нестор Терлецький був майстром церемоній.

Сцену прикрашено великими інсиґніями нашого Собору; це є композиція блакитного, р і вноpаменного хреста із золотою обвідкою та золотим тризубом св. Володимира Великого в констеляції п'ятдесятьох американських зірок на темному блакиті. (Цими інсиґніями були також прикрашені дбайливо виконані двомовні програмки концерту і фронтова сторінка двомовних книжечок, спеціяльно виготовлених нашими священиками для вжитку учасників благословення площі).

Грошова кампанія

Концерт розпочався американським гимном, після якого о. Йосиф Денищук, ЧНІ, директор пам'ятникової кампанії, по-українськи привітав понад півтисячі учасників концерту та започаткував офіційно п'ятирічну пам'ятникову кампанію для здобуття фондів на будову собору, парафіяльного центру і резиденції.

Повніші інформації про заплановану кампанію, будову собору, печері Матері Божої та Пропам'ятного хреста подані в пропам'ятній книзі, виданій о. Й. Денищуком при допомозі Комітету Пам'ятникової Кампанії з нагоди благословення площі. Книга старанно опрацьована, в двох мовах — українській та англійській, багатоілюстрована з цікавими деталями про парафію Преосв. Родини та історію українців столиці. На фронтовій окладинці архітектурний рисунок церкви - собору в мистецькому виконанні архітекта Мирослава Німцева, члена нашої парафії. Собор буде збудований в частинно змодернізованому українському стилі з вогнетривалих будівельних матеріялів. Кожний учасник концерту одержав даром один примірник цієї унікальної книги, а також кожний українець ЗСА, Канади, чи інших країн нашого поселення може одержати її даром від нашої парафії: Адреса:

Holy Family Ukrainian Catholic Church, 4817 Blagden Ave., N. W. Washington, D. C. 20011.

Слово, англійською мовою виголосив д-р Михайло Варис, голова Будівельного комітету і голова пам'ятникової кампанії. Він заохотив парафіян до вибору пам'ятників на будову нашого Собору і висловив надію, що наш добрий приклад вплине на українську спільноту в Америці, яка зволить допомогти нам здійснити наші великі пляни.

Новинку, проголошену обома бесідниками, що 22 родини з нашої парафії вже задеклярували понад сто тридцять тисяч на фонд будови, присутні прийняли бурхливими оплесками. Крім цієї суми п'ятдесят тисяч пожертвували українські Редемптористи, а шість тисяч не-парафіяни.

Ця жервенність доказує, що пам'ятникова кампанія на будову церкви у Вашінґтоні добре започаткована. Народ бажає собору у столиці і треба якнайскорше приступати до його будови.

Мистецька Частина

Мистецьку частину концерту почав місцевий вокально - інструментальний Ансамбль під керівництвом проф. Ольги Сушко-Наконечної. Молоденькі виконавці в барвистих гуцульських строях творили милу гармонію.

З черги відомий бас-баритон Андрій Добрянський, соліст Метрополітальної Опери Ню Йорку, виступаючи двічі при фортепіяновому супроводі Дозі Сиґіди, виконав низку пісень.

Капеля Бандуристів з Нюарку під керівництвом Осипа Головацького залишила приємне враження. Хор бандуристів виконав ряд пісень.

Атракцією концерту був виступ танцювального ансамблю з Фіядельфії під керівництвом Миколи Бойчука. Молоденькі члени ансамблю дуже ефективно виконали шість народних танців та за кожним з них одержали заслужену овацію. Концерт закінчено українським національним гимном.

Письмові Привіти

З нагоди наших святкувань вплинули десятки ґратуляційних привітів з побажаннями успішно завершити розпочате велике діло: від Впреосв. Архиєпископа Амврозія Сенишина, Митрополита Української Церкви в ЗСА; від проф. Лева Добрянського, голови УККА; від Йосифа Лисогора, головного предсідника Українського Народного Союзу і директора Українського Крайового Комітету для відзначення святкувань 200-річчя Америки та 100-річчя поселення українців в ЗСА; від д-ра Юрія Старосольського, Начального Пластуна; від полк. Василя Рибака, голови Метрополітального Відділу УККА; від Марти Терлецької, голови 78-го Відділу СУА; від Уляни Сось, станичної Вашінґтонської пластової станиці; від Ростислава Хомяка, представника Об'єднання Українців Вашінґтону; від Івана Малиновського, секретаря місцевого Відділу СУК „Провидіння" ім. Слуги Божого Митрополита А. Шептицького; від д-ра Олександра Вориняка, представника Католицького Університету Америки; привіти від багатьох інших церковних та громадських організацій, колишніх парохів та приватних осіб.

Нам було б приємно подякувати кожному зокрема на сторінках преси, але на жаль з огляду на обмеженість місця, не можемо навіть помістити імен всіх осіб, організацій та інституцій, що своїми привітами вшанували достоїнство нашого свята та зміцнили нашу віру в доцільність наших зусиль.

Члени Святочного комітету вдячні за висловлену в привітах щиросердечну прихильність до нашого почину та за їхню турботу за долю нашої Многострадальної Церкви.

Т. Дячок

Соціялісти перемогли у парляментарних виборах в Австрії

Відень, Австрія. — У парляментарних виборах, які відбулися в Австрії в неділю, 5-го жовтня ц. р., перемогли знову соціялісти — партія дотеперішнього канцлера Бруна Крайского, здобуваючи 94 місця в парляменті на всіх 183. 92 місця становлять більшість і тому вважають, що Бруно Крайскі займеться поновно формуванням нового уряду та залишиться на становищі канцлера. Християнсько-демократична партія Австрії здобула 78 місць і є другою найсильнішою в країні. Права партія Свободи здобула 10 місць. Комуністична партія не здобула ані одного місця в парляменті.

Передвиборча пропаганда обмежувалась тим разом до економічних справ, хоч економіка Австрії ще, мабуть, найздоровіша в Европі.

Імператор Японії Гіроґіто

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тоді 11 років і знав добре, що сталося та чому, але згідно із звичаєм не показував жадних своїх почувань... Прийняв спокійно вістку про смерть свого діда та смерть вихователя - вчителя ідей Бушідо, японського лицарського кодексу.

В 1921 році принц Гіроґіто відбув подорож до Европи, яка залишила на нього велике враження. Тоді ж він мріяв про подорож до Америки, але події в Японії перешкодили цьому: спочатку йому довелося заступити хворого батька, тобто стати принцом - реґентом, перебравши на себе багато обов'язків, та одночасно думати про одруження. Його довгий період кохання, був зумовлений тим, що на перешкоді його шлюбові стояли впливові тоді кола таємної ради - Ґенро, заснованої імператором Мейдзі. П'ять років тяглася та боротьба поки було дозволено принцеві Гіроґіто одружитися з донькою Наґако. Вона була з клану, який домінував над японською армією. Проти шлюбу була група самурайських родин Сатсума, вони чинили спротив цьому одруженню. Треба завважити, що тоді Японія була пов'язана з відомою Сибірською інтервенцією. Її війська була на території Далекого Сходу, Зеленого Клину, в Манджурії та Забайкаллю.

Тоді прийшли страшні події великого землетрусу 1-го вересня 1923 року. Місто Йокагама було знищене, а Токіо теж зазнало великих спустошень. Були тисячі жертв. Пренц Гіроґіто відбув оглядини міст і тоді, як ніколи перед тим, дістав можливість бачити страждання свого народу. 27-го грудня трапилась подія, що нанесла новий удар сумлінню багатьох, — це була спроба атентату на принца Гіроґіто, коли він їхав до Парляменту на важливе засідання. Перед тим днем ніколи в історії Японії не було спроб атентату на імператора, або принца-реґента.

У січні 1924 року принц - реґент одружився з принцесою Наґако; тоді закінчилися турботи п'яти літ боротьби за право мати дружину по своїй уподобі. Через рік, 25-го грудня 1926 р. помер його батько, імператор Тайшо, і на престіл предків вступив принц Гіроґіто, як імператор Японії з ім'ям Шова. Його правління виповнилося різними подіями, включно з військовими змовами, початками війни в Китаї, а потім війною на Тихому океані і поразкою в серпні 1945 року.

Японія скапітулювала, і у вересні на борту американського корабля „Міссурі" був підписаний акт капітуляції. У своєму радіовиступі до народу імператор Гіроґіто нагадав слова свого діда, імператора Мейдзі, що „нам треба перенести неперносиме і вийти з іспиту для добра країни Ніппон".

ПОДЯКА!

12-14 липня ц. р. відбулося у Керґонксоні, Н. Й. посвячення Церковці-Пам'ятника поляглим боєвикам ОУН і воїнам Буковинського Куреня.

Цими урочистостями було завершене моє довге приречення — здвигнути пам'ятник поляглим Друзям. Своїми слабкими силами (бо події 2-ої світової війни і перебування у концентраційному таборі зруйнували моє здоров'я) я б не виконав свого завдання, якщо б вірні Друзі не підбадьорювали мене у хвилинах виснаження і сумнівів. Виконуючи приречення здвигнути пам'ятника власноручно я не міг скористати з їхньої готовости допомогти мені працею і грішми, — одначе їхня готовість допомогти була мені доказом потреби моїх зусиль.

Усім їм зворушено складаю найщирішу мою подяку, дякую також і тим усім, хто вже по вибудованні Церковці, зголосився з дарами на її прикрашення.

Імена їхні закарбовані у моєму вдячному серці та вписані будуть у літопис нашої Церковці. Знаю, що подяки моєї вони не потребують, бо складали поклін тим, хто пожертвував, задля спільної Ідеї, свій, нічим незаступимий скарб, — своє молоде життя.

Неоціненну прислугу отримав я і від нашої зорганізованої спільноти.

Православне Духовенство посвятило Церковцю, таблицю, прапор та Богослуження звеличену хором. Громадно прибули вояки Буковинського Куреня та їхні земляки-буковинці. Політичні і громадські об'єднання були представлені делеґаціями. Наші музики, артисти, малярі, журналісти — взяли участь у оформленні і виконанні бенкету й академії. Їхні імена, та імена делеґатів і жертводавців згадані в оповістках, у програмах святкувань, та в дописах у пресі.

У приміщенні оселі УНСоюзу, „Союзівка", прихильністю керівника оселі, дир. В. Кваса, відбулася частина святкувань.

Сотки присутніх, переборовши далеч путі й невигоди несприятливої погоди, зложили поклін тіням героїв.

Уважливість усіх згаданих і не згаданих тут, зміцнила мій задум опрацювати книгу про лицарські чини Буковинського підпілля і Куреня. У цій, другій, частині побудови пам'ятника героям, я вже не відмовляюся від помочі й за кожну співпрацю готовими матеріялами, нотатками, світлинами чи усними спогадами, — наперед дякую друзям приятелям-жертводавцям.

Сотник ПЕТРО ВОЙНОВСЬКИЙ

Керґонксон, Н. Й., 25-го серпня 1975.

ПОМОЛІМОСЬ ЗА НАШИХ ДРУЗІВ

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. Петро Оґірко, Вельмидостойний Член ФКУ, відправить другу Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 10-го жовтня 1975 р., о год. 8-ій ранком, в УКЦеркві Успення Пресвятої Богородиці, у Колчестері, Конн.,

за БЛ. П.:

Антона Іската	д-ра Осипа Береста
Степана Доманцука	Григорія Газена
Юрія Янива	д-ра Романа Стеткевича
Петра Кулишака	Корнія Ворону
Никифора Чорногора	інж. Александра Антипіва

Наступне Заупокійне Богослуження відслужить о. Оґірко в п'ятницю, 14-го листопада 1975 року.

•

Впреп. о. монс. Петро Мельничук, духовний опікун і Меценат ФКУ, відправить дев'яту Заупокійну Святу Літургію в неділю, 12-го жовтня 1975 р., о год. 10-ій ранком, в УКЦеркві св. Михаїла, в Балтиморі, Мд.

за БЛ. П.:

Семена Лупація	Михайла Костіва
Дмитра Висоцького	Юрія Левицького
Лідію Гавриляк	Юрія Белея
Омеляна Гошорського	Івана Гика
Клявдію Квасницю	Миколу Гнатишака

Наступне Заупокійне Богослуження відслужить о. монс. Мельничук в неділю, 9-го листопада 1975 р.

•

Впреп. о. Андрій Назаревич, Вельмидостойний Член ФКУ, відправить Заупокійну Святу Літурґію в неділю, 12-го жовтня 1975 р., о год. 8-ій ранком, в УКЦеркві Покрова Божої Матері у Виллиментику, Конн.,

за БЛ. П.:

Проф. д-ра Михайла Овчинника	Д-ра Тому Лапичака
	Дмитра Постоловського
Юлію Децик	Осипа Кендульчака
Наталію Рущицьку-Парубчак	Григорія Чабалу
	Данила Квасницю
Д-ра Григорія Дмитрова	Василя Граба

Наступне Заупокійне Богослуження відслужить о. Назаревич в неділю, 11-го січня 1976 р.

•

Всіх Вп. Членів ФКУ: Представників, Меценатів, Добродіїв і Фундаторів просимо про молитви за померлих наших друзів. Де б Ви не були, помоліться в часі відправ Заупокійних Богослужб, щоб поєднатись з нами в поході молитов за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять померлим Членам ФКУ.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, дня 3-го жовтня 1975 року, заснула вічним сном, на 79-му році життя, наша Найдорожча

СЕСТРА, ШВАҐРОВА, БРАТОВА і ТЕТА

сл. п.

СОФІЯ ТИМЧУК
з дому ТУРЯНСЬКА

нар. в Коломиї, Західня Україна, б. учителька Рідної Школи в Краю.

ПАНАХИДА в вівторок, 7-го жовтня 1975 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 8-го жовтня 1975 р. о год. 8:30 ранку, з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., відтак на цвинтар Hollywood в Union, N.J.

Горем прибиті:

сестри: ОЛЬГА і БОГДАН ПОПОВИЧ з Родиною
СТЕПАНІДА і ІВАН ЗЄЛИК з Родиною
братові: ОЛЬГА ТУРЯНСЬКА з Родиною
ЕВА ТУРЯНСЬКА з Родиною
сестрінок — РОСТИСЛАВ КУЗЬМИЧ з Родиною
кузини: ВОЛОДИМИР КУКУРБА з Родиною
інж. ОМЕЛЯН СУХОВЕРСЬКИЙ з Родиною
та близька і дальша Родина в Україні і ЗСА

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОҐАВЛЯЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

Прохання душпастиря

З-поміж українських осередків у колишніх таборах в Австрії українська колонія у Куфштайні належала до найкраще зорганізованих скупчень. Вони мали своє Представництво, українську школу, садок, вміли співати до кожної Служби Божої, та там були Відділи інших центральних установ в Австрії чи поза нею. Вони подбали про свою таборову церкву, православні й католики. Нині — осередок розпився, проте залишився незатертий слід: колись діти цього осередку, нині дорослі, на становищах більших чи менших, вони майже всі говорять рідною українською мовою, і то дуже добре, вивчили рідну історію і обряд і подають себе за українців.

Крім української мови у їхніх серцях залишився у цій громаді, силою грядучих обставин чи факторів, вже маленькій, бо ледве до 50 душ, числом 47, один великий для них усіх клейнод, а саме святий місійний хрест з 45-ти років, коли то отці місіонарі-редемптористи в пам'ять місії заложили в куфштайнському таборі його як знак нашого спасення.

Більша частина українців у 50-их роках переселилась з таборів в іншу дільницю міста і якнайбільша частина взяли зі собою оцей хрест і вкопали його біля своїх нових замешкань на краю сусідньої левади і обгородивши його живоплотом, засіяли траву і щороку засаджують свіжими квітами, і навіть поправляють хресне дерево, свіжо малють тощо. Та годі тільки поправляти, дерево бо вже підгниває, прошари малювань відтрісдуються. — Негарно і якось ніяково було б, якщо б цей місійний хрест похилився і впав додолу.

Українська громада в Куфштайні хоче замінити цей хрест новим деревом, вже призбирали на цю ціль 100 дол., а ще треба 200 дол. Ввиду цього як душпастир також і цієї церковної спільноти звертаюсь до українців в Америці чи Канаді, а в першій мірі до вас колишніх куфштанців, що нині за океаном, допоможіть своєю ласкавою пожертвою відновити цей хрест і це добре діло, — буде завжди з Вами.

Ласкаві пожертви прошу слати: Rev. J. Dashkowskyj, Salzburger Sparkasse, Alter Markt A-5020 Salzburg Konto 64154 — Chrest, Austria, Europe, або: Mychajlo Olijnyk, A-6330 Kufstein, Pater Stefan Str. 25; Austria, Europe.

о. І. Дашковський,
душпастир на Зальцбурґ і Тироль

Відійшла провідна людина

Український жіночий рух зазнав великої втрати, коли 25-го вересня ц. р. відійшла у вічність одна з провідних його одиниць Ірина Павликовська. До останніх днів вона стояла у проводі його й розробляла нові почини.

Ірина Павликовська народилася у Львові у 1900 р. у сім'ї відомого громадського діяча д-ра Івана Макуха. Закінчивши середню освіту, віддалась музичним студіям. Була також слухачкою українського тайного університету і через те зазнала тюремного ув'язнення. Вже в 1925 р. увійшла до Головної Управи Союзу Українок у Львові. У тому ж році стала співосновницею журналу „Нова Хата" і увійшла до проводу кооперативи „Українське Народне Мистецтво", як директор-справник. Була членом Управи Т-ва „Українська Захоронка", опікувалась харчівнею Академічного Дому, була співосновницею галантерійної кооперативи „Базар".

По закінчені Другої світової війни знайшлась із своєю родиною у Німеччині. Коли тут почало відновлюватись українське організоване життя вона — разом із гуртом відданих тій ідеї одиниць — заснувала Об'єднання Українських Жінок. Протягом найближчих років ОУЖ охопило все жіноцтво на еміґрації і приготувало його до дальшого розселення. Була представницею ОУЖ на Світовому Конґресі Українського Жіноцтва у 1948 р. у Філядельфії, де висунула думку заснування Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, 1950 р. переселилась до Канади, де проживала спершу в Отаві, а потім в Едмонтоні. Тут включилася у працю Ліґи Українських Католицьких Жінок Канади, де займала в Управі різні пости, а в рр. 1964-1968 була крайовою головою. Велику увагу присвятила Музеєві ЛУКЖ в Едмонтоні й до останніх днів була головою Музейного комітету. В Управі СФУЖО займала пост фінансової референтки і створила Фінансову Комісію в Торонті, яка дуже успішно працює.

Зорганізувала крайові конференції СФУЖО в Анґлії (1963, 1974), в Німеччині (1970) і Бразилії (1967). Репрезентувала СФУЖО на конґресі Міжнародного Жіночого Союзу у Дабліні, Ірляндія. Св. п. Ірину Павликовську нагороджено медалею Шевченківської Фундації в Канаді і папським орденом „Про еклезія ет понтіфіце".

З цього життєпису випливають громадські прикмети її постаті. Вона руководилась сильним почуттям відповідальности за долю своєї спільноти, знала людей і вміла до них підійти, і тверезо оцінювала кожну ситуацію. Мала великий дар слова, що й висунуло її вже в молодому віці на провідне становище. Її відхід знайшов широкий відгук серед української громади на всіх поселеннях.

В останніх місяцях свого життя вона зладила історію Об'єднання Українських Жінок, як важливого етапу українського жіночого руху. Її бажанням було — видати це діло. Тому в виповненні цього бажання проголошуємо створення Видавничого Фонду її імени для збереження пам'яті її громадських заслуг. Пожертви замість квітів прохаємо складати на цю ціль.

Управа Світової Федерації Українських Жіночих Організацій

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА УНС...

Закінчення зі стор. 1-ої)

димир Сохан подав у своїй доповіді огляд стану УНСоюзу в його ділянках: фінансовій, Української Будівлі, видавництва „Свободи" та організаційній, додаючи до цієї останньої ряд порад для секретарів та організаторів. Він також назвав найбільше успішні Відділи Округи та склав подяку їх урядовцям, подаючи числа Відділів, кількість присднаних ними нових членів та прізвища організаторів: В. 153 — 26 членів (І. Одежинський, інж. Б. Артимишин і інж. І. Скіра), В. 430 — 20 членів (І. Кігницький), В. 83 — 18 членів (С. Гавриш і А. Кушнір), В. 216 — 16 членів (І. Одежинський і Б. Одежинський), В. 261 — 11 членів (П. Аркотин), В. 375 — 10 членів (П. Тарнавський), В. 352 — 9 членів (Я. Щербак), В. 173 — 8 членів (П. Щерба), В. 422 — 7 членів (Т. Хромчак) і В. 424 — 7 членів (Л. Івашина).

Головний контролер проф. д-р Б. Гнатюк подав короткі завваги про фінансовий стан УНС і потвердив значне покращання справи Української Будівлі після винайму 15-го і частини 14-го поверхів фірмі Віден і Ко. Він теж підкреслив важливу ролю для союзового членства, а зокрема молоді, оселі „Союзівки" та звернув увагу, що хоч число членів УНСоюзу останньо меншає, сума забезпечення членства дальше зростає.

Головний контролер д-р Іван Скальчук доповнив інформації про розв'язану в останньому часі кризу з будинком, справи якого надто абсорбували членів Головного Екзекутивного Комітету, що спричинило залишення на власні сили Організаційний Відділ з його новим керівником та припізнення перенесення видавництва „Свободи" до новогобудинку. За 9 місяців виконано в цілому УНСоюзі тільки 47% річної квоти (2,104 на 5,000), до чого значно причинилась неактивність 140 Відділів (30.3% всіх Відділів). Д-р І. Скальчук поінформував, що на це звернула увагу Головна Контрольна Комісія, яка винесла рекомендацію законтивізувати ці неактивні Відділи, або їх сполучити з другими.

Містоголова місцевого Відділу УККА мґр Іван Скочиляс, який був запрошений до президіяльного стола разом з передбесідниками, склав привіт і побажання дальших успіхів Окрузі, підкреслюючи тісне пов'язання УНСоюзу із УККА та факт, що два члени Головної Контрольної Комісії, проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук, були головами Відділу УККА у Філядельфії. Вкінці мґр І. Скочиляс обіцяв, що він, як делеґат та урядовець 397-го Відділу УНС, допоможе в членській кампанії, щоб Округа стала вже дев'ятий раз в історії першуном УНС.

В дискусії, яка слідувала, взяли участь: Микола Тимків (В. 430), Мирослав Петрів (479), Михайло Луців (339), Микола Прасіцький (153), інж. Михайло Нич (397), Иосип Хома (383) і Петро Тарнавський (375). Вони порушили справи проголошення стипендистів 1975-го року, відзначення членок-жінок у Міжнародному Році Жінки, активізації недіяльних Відділів, повідомлень про Збори Округи, першого місця Округи в дотеперішній кампанії, покращання реклям УНСоюзу в радіових програмах, оскаржень УНСоюзу та „Свободи" на одній місцевій українській програмі, потреби розголошування позитивів про УНС, тобто про його працю для членства і українського народу, забезпечування професіоналів, розподілу стипендій більшій кількості студентів, потреби вияснити громаді, що 40 мільйонів долярів є власністю членства УНСоюзу, передач на програмах закликів членів Екзекутиви, награних на магнітофоні, приділення стипендій членам Округи — першунам на українознавчі курси і дитячі табори, заанґажування до союзової праці більшого числа осіб, бо мале число цих самих діячів працює для УНСоюзу, УККА та інших установ, оскаржування УНСоюзу в радіо, в пресі та навіть одним союзовим діячем у Філядельфії. На всі порушені питання давали вияснення та поради приявні три члени Головного Уряду.

На кінцеву частину зборів прибув екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко і головний контролер мґр Іван Винник, яких привітав та представив учасникам нарад голова Округи П. Тарнавський. Він і закінчив збори закликом до посиленої організаційної праці в останніх трьох місяцях, пригадуючи досвід минулих років, коли Округа доповнювала квоту і до кінця року все ще здобувала першість УНСоюзу та нагороди і відзначення за це.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будуґність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

„Хмельниченки" провадили водно-мандрівний табір — „Чайка XIV"

Цього літа, від 9-го до 23-го серпня, 27-ий курінь УСП-ів „Хмельниченків" провадив Водно-Мандрівний Табір — „Чайка XIV" — для старшого пластунства і юнацтва від 16 літ. Цього року табір відбувся у „Парк де ла Верандрій", Квебек, Канада, по озерах і ріках 250 миль на північний-захід від Монтреалю.

В проводі табору були: — ст. пл. Андрій Пришляк, Хмель., командант, з Гартфорду; — ст. пл. Микола Бабяк, Хмель., бунчужний, з Йонкерсу; — ст. пл. Тарас Борковський, Хмель., писар, з Йонкерсу.

Разом з проводом було 8 членів табору, які прибули також з місцевостей Бостону, Бриджпорту, Боффало та Коговзу.

Водно-мандрівний табір є у формі спеціялізаційного пластування. Там в природі юнаки застосовують в практиці, це що вони учаться під час року на пластових зайнятях. На такій мандрівці, яка бувається далеко відокремлена від цивілізації, учасники табору мають нагоду навчатися веслування на канойках та практикувати першу допомогу, мандрівництво, табірництво і куховарення — всі точки пластових проб. До такої таборової програми, також, входить риболовство.

Вартість такого табору є така що навіває в учасників оцінку природи, вчить як остерігати себе від небезпеки, і як допомагати іншим у потребі, та також є унікальною пригодою молодих, особливо для тих, які походять з більших міст.

Водно-мандрівний табір є традиційною вимогою для вступу до куреня „Хмельниченків" (імени Богдана Хмельницького), а це вже був 14-ий табір з черги. Курінь „Хмельниченків" вже протягом багатьох років є одним з найактивніших куренів старших пластунів та сеніорів в східній Америці. Члени куреня завжди перебирають табори УПНоваків та УПЮнаків, продовжують виховну працю в осередках та займають головні пости в Крайовій Пластовій Старшині (КПС).

Микола Бабяк

ТАРЗАН, Ч. 7374. Дивні почування

„Залишені моряками люди раділи, що знову всі разом і їм не загрожує небезпека..."

„Було багато здогадів про «опікуна", який так раптово з'являвся і зникав..."

„...Я також почав застановлятися над моїм зацікавленням цією групою людей... Я відчував дивну і незрозумілу спорідненість з ними!"